

Versiune anonimată

Traducere

C-180/24 - 1

Cauza C-180/24

Cerere de decizie preliminară

Data depunerii:

6 martie 2024

Instanța de trimitere:

Sąd Okręgowy w Poznaniu (Polonia)

Data deciziei de trimitere:

29 ianuarie 2024

Reclamantă:

Santander Consumer Bank S.A.

Pârât:

EN

ORDONANȚĂ

[omissis]

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział XV Cywilny Odwoławczy [Tribunalul Regional din Poznań, Secția XV de apel civilă]

[omissis]

după examinarea *[omissis]*

[omissis] [litigiului dintre]

Santander Consumer Bank S.A. cu sediul în Wrocław

și

EN

RO

privind obligarea la plată

ca urmare a apelurilor celor două părți

[omissis]

dispune:

1. [omissis]

2. În conformitate cu articolul 267 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, adresează Curții de Justiție a Uniunii Europene următoarea întrebare preliminară:

Articolul 3 litera (j) din Directiva 2008/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2008 privind contractele de credit pentru consumatori și de abrogare a Directivei 87/102/CEE a Consiliului (JO 2008, L 133, p. 66) trebuie interpretat în sensul că se opune practicii ce constă în a include în contractele de credit pentru consumatori clauze al căror conținut nu rezultă dintr-un acord individual între părți și care prevăd aplicarea unei rate a dobânzii la valoarea totală a creditului acordat consumatorului, care include nu numai suma plătită efectiv consumatorului, ci și sumele destinate să acopere costurile creditului acordat (inclusiv, ca în circumstanțele din prezenta cauză, comisionul creditorului sau prima de asigurare de viață și de asistență)?

3. În conformitate cu articolul 177 alineatul 3¹ din Kodeks Postępowania Cywilnego (Codul de procedură civilă), suspendă procedura în cauză.

Motive

I. Expunere succintă a situației de fapt și a procedurii principale

- 1 Reclamanta, Santander Consumer Bank SA, cu sediul în Wrocław, a solicitat pârâtului EN plata sumei de 33 016,23 zloți polonezi (PLN), majorată cu dobânzile contractuale corespunzătoare ratei maxime de întârziere calculate pentru suma de 30 880,42 PLN începând de la 11 septembrie 2020 până la data plății, precum și cu dobânzi de întârziere calculate pentru suma de 2 100,88 PLN începând de la data introducerii cererii până la data plății. În plus, acesta a solicitat pârâtului plata cheltuielilor de judecată aferente procedurii jurisdicționale..
- 2 Pârâtul a solicitat respingerea cererii și rambursarea cheltuielilor sale de judecată.
- 3 Prin hotărârea atacată, Sąd Rejonowy (tribunalul districtual) a admis cvasitotalitatea cererii.
- 4 Această hotărâre s-a bazat pe următoarele constatări de fapt:

(i) La 6 septembrie 2018, pârâtul a încheiat cu reclamanta contractul de împrumut în numerar nr. 158507783883, pentru suma de 38 786,35 PLN, care, conform contractului, urma să fie utilizată pentru:

- scopurile de consum ale împrumutatului - 5 500 PLN,
- rambursarea obligațiilor financiare anterioare ale împrumutatului față de creditor - 21 655,04 PLN,
- finanțarea comisionului creditorului pentru acordarea împrumutului - 4 525,10 PLN,
- finanțarea unei prime de asigurare de viață - 6 516,11 PLN,
- finanțarea primei de asigurare de asistență - 582 PLN
- finanțarea unui comision pentru o metodă de transfer de fonduri în scopuri de consum - 8,10 PLN.

Suma totală care trebuia plătită a fost stabilită la 49 570,34 PLN, care cuprindea capitalul de 38 786,35 PLN, majorat cu dobânzi pentru întreaga perioadă a împrumutului, care se ridicau la 10 783,99 PLN.

(ii) Contractul prevedea că împrumutul urma să fie rambursat în 60 de rate lunare începând cu luna octombrie 2018. Primele 59 de rate lunare erau de 831,16 PLN, iar ultima era de 831,30 PLN.

(iii) [*omissis*]

(iv) Pârâtul nu a rambursat decât 15 465,54 PLN din totalul datoriei, și anume capital în valoare de 7 905,93 PLN, astfel cum a reieșit din declarațiile de plată depuse de reclamant [*omissis*].

(v) Contractul de credit a fost reziliat de reclamantă și, în consecință, a formulat cererea care face obiectul prezentei cauze.

(vi) În cererea introductivă, reclamantul a solicitat pârâtului restituirea sumei de 33 016,23 PLN, constând în:

- 30 880,42 PLN cu titlu de împrumut principal restant datorat, sumă majorată cu dobânzi suplimentare,
- 2 100,88 PLN cu titlu de dobânzi contractuale și penalități;
- 34,93 PLN cu titlu de taxe aferente serviciilor bancare.

5 Reclamanta și pârâtul au declarat apel.

- 6 Având în vedere argumentele invocate de cele două părți, faptele prezentate în cadrul apelului ar putea fi considerate necontestate.
- 7 *[omissis]*.
- 8 Apelul declarat de pârât contesta în totalitate decizia tribunalului districtual și avea ca obiect respingerea cererii. În argumentele sale, pârâtul s-a întemeiat pe încălcarea următoarelor:

[dispoziții încălcate ale dreptului național]

(i) *[omissis]* articolul 58 din Kodeks Cywilny (Codul civil) prin prezumția nejustificată potrivit căreia contractul de credit era legal în ceea ce privește rata dobânzii stabilită în acesta. În această privință, reclamantul a susținut în special că contractul, contrar normelor privind creditul de consum, permitea calcularea dobânzilor contractuale la costurile plătite și că contractul conținea dispoziții abuzive în această privință; pârâtul a făcut o declarație de credit cu titlu gratuit care a condus la „nulitatea” dispozițiilor contractuale privind dobânzile, astfel încât contractul a rămas complet liber de dobânzi; în consecință, reclamantul nu a fost în măsură să dovedească cuantumul pretențiilor sale și, în plus, a reziliat inutil contractul de credit.

(ii) *[omissis]*;

(iii) *[omissis]*.

În consecință, pârâtul a solicitat reformarea hotărârii atacate și respingerea cererii în totalitate.

- 9 În susținerea concluziilor sale, pârâtul a arătat că:

- Dobânda la costurile creditului stabilită în contract era inacceptabilă.
- În consecință, cuantumul dobânzilor reflectate în contract era incorect și înșelător și implica o atribuire incorectă a obligației totale a pârâtului.
- Pârâtul a depus o declarație de credit cu titlu gratuit în temeiul articolului 45 din ustawa o kredycie konsumenckim (Legea privind creditul de consum), care are ca efect eliminarea din contract a dispozițiilor privind dobânda.
- Somația de plată specifică în mod incorect valoarea arieratelor și nu îndeplinea condițiile prevăzute la articolul 75 din prawo Bankowy (Legea bancară), astfel încât era inoperantă în raport cu contractul.
- Contractul nu a fost reziliat efectiv: la data notificării rezilierii, arieratele pârâtului nu îndeplineau condițiile contractuale în ceea ce privește rezilierea.

II. Invocate dispoziții de drept național și de drept al Uniunii.

10 Dispoziții de drept național.

Articolul 3 din Legea privind creditul de consum:

Alineatul 1: Este considerat contract de credit de consum un contract de credit cu o valoare mai mare de 255 550 PLN sau echivalentul acestei sume într-o altă monedă decât moneda poloneză, pe care împrumutătorul, în cadrul activității sale, îl acordă sau promite să îl acorde unui consumator.

Alineatul 2: În special, se consideră contract de credit de consum:

Punctul 2) un contract de credit în sensul dreptului bancar.

Articolul 5 din Legea privind creditul de consum:

Punctul 6a: costurile creditului, fără dobândă – toate costurile suportate de consumator în legătură cu contractul de credit de consum, cu excepția dobânzii;

Punctul 10: Rata dobânzii aferente creditului – rata dobânzii exprimată în rată fixă sau variabilă aplicată anual sumei plătite în temeiul contractului de credit;

Punctul 12: Dobânda anuală efectivă – costul total al creditului pentru consumator, exprimat ca procent anual din valoarea totală a creditului.

Articolul 30 alineatul (1) din Legea privind creditul de consum:

Punctul 6: Contractul de credit de consum include, printre alte elemente, rata dobânzii aferente creditului, condițiile de aplicare a acestei rate, precum și termenele, condițiile și procedurile de modificare a ratei dobânzii aferente creditului, precum și indicele sau rata de referință, dacă este aplicabilă ratei inițiale a dobânzii aferente creditului; în cazul în care contractul de credit de consum prevede rate diferite ale dobânzii aferente creditului, aceste informații sunt furnizate pentru toate ratele dobânzii aplicabile pe durata contractului.

Punctul 7: dobânda anuală efectivă și valoarea totală plătită de către consumator, calculate la momentul încheierii contractului de credit de consum, menționând toate criteriile utilizate pentru efectuarea calculului acestuia.

Articolul 45 alineatul (1) din Legea privind creditul de consum: În cazul nerespectării de către creditor a articolului 29 alineatul (1), a articolului 30 alineatul (1) punctele 1-8, 10, 11, 14-17, a articolelor 31-33, 33a și 36a-36c, consumatorul, după transmiterea unei declarații scrise către creditor, rambursează creditul, fără dobândă și fără niciun alt cost al creditului datorat creditorului, în termenele și formele prevăzute în contract.

Articolul 47 din Legea privind creditul de consum: Clauzele contractuale nu pot nici să excludă, nici să limiteze drepturile consumatorilor, astfel cum sunt prevăzute de lege. În acest caz, se aplică dispozițiile relevante ale legii.

Articolul 6 din Codul civil: Sarcina probei revine părții care intenționează să se prevaleze de aceasta.

Articolul 58 din Codul civil:

§ 1. Un act juridic contrar legii sau prin care se urmărește eludarea legii este nul și neavenit, cu excepția cazului în care o dispoziție relevantă prevede altfel, în special în cazul în care aceasta prevede că dispozițiile nevalide ale actului juridic sunt înlocuite de dispozițiile relevante ale legii.

§ 2. Un act juridic contrar principiilor coexistenței sociale este nul.

§ 3. În cazul în care numai o parte a actului juridic este lovită de nulitate, celelalte părți ale actului rămân în vigoare, cu excepția cazului în care reiese din împrejurări că actul nu ar fi fost executat în lipsa dispozițiilor lovite de nulitate.

Articolul 385¹ din Codul civil:

§ 1 Clauzele contractului încheiat cu consumatorul care nu au fost negociate în mod individual nu sunt obligatorii pentru consumator atunci când ele precizează drepturile și obligațiile acestuia într-un mod care contravine bunelor moravuri și cu încălcarea gravă a intereselor sale (clauze contractuale ilicite). Această dispoziție nu se aplică clauzelor care se referă la prestațiile principale ale părților, în special la preț sau la remunerație, atunci când sunt formulate în mod neechivoc.

§ 2. În cazul în care o clauză contractuală nu este obligatorie pentru consumator în aplicarea alineatului 1, părțile rămân obligate prin celelalte dispoziții ale contractului.

§ 3. Se consideră că nu au fost negociate în mod individual acele clauze contractuale asupra cărora consumatorul nu a avut o influență efectivă. Prezenta dispoziție se referă în special la clauzele contractuale preluate din modelul de contract propus consumatorului de cealaltă parte din contract.

§ 4. Revine oricărei persoane care afirmă că o clauză a fost negociată individual sarcina de a face dovada acestei afirmații.

Articolul 385² din Codul civil:

Aprecierea compatibilității unei clauze contractuale cu bunele moravuri este efectuată cu luarea în considerare a momentului încheierii contractului, având în vedere conținutul acestuia, circumstanțele în care a fost încheiat, precum și celelalte contracte care au legătură cu contractul ale cărui clauze fac obiectul aprecierii.

Articolul 245 din Codul de procedură civilă

Un act privat, fie în formă scrisă, fie în format electronic, constituie o dovadă că persoana care l-a semnat a făcut declarația cuprinsă în document.

Articolul 253 din Codul de procedură civilă

Dacă o parte contestă autenticitatea unui act sub semnătură privată sau susține că o declarație pe care o conține nu provine de la persoana care pretinde că l-a semnat, ea este obligată să dovedească aceste afirmații. Cu toate acestea, în cazul în care litigiul privește un act privat care provine de la o altă persoană decât partea care îl contestă, autenticitatea documentului trebuie dovedită de partea care dorește să se prevaleze de acesta.

Articolul 316 alineatul 1 din Codul de procedură civilă:

După încheierea ședinței, instanța pronunță hotărârea întemeindu-se pe situația existentă la încheierea ședinței; în special, împrejurarea că o creanță a devenit exigibilă în cursul procesului nu se opune unei hotărâri de obligare la plata acesteia.

11 Dispoziții de drept al Uniunii

Articolul 3 litera (j) din Directiva 2008/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2008 privind contractele de credit pentru consumatori și de abrogare a Directivei 87/102/CEE a Consiliului (JO 2008, L 133, p. 66, denumită în continuare „Directiva 2008/48/CE”): „rata dobânzii aferente creditului” înseamnă rata dobânzii exprimată ca procent fix sau variabil aplicat anual sumei trase din credit;

Articolul 10 alineatul (2) din Directiva 2008/48/CE: Contractul de credit specifică în mod clar și concis:

(f) rata dobânzii aferente creditului, condițiile care guvernează aplicarea acestei rate și, atunci când este disponibil, orice indice sau rată de referință aplicabilă ratei inițiale a dobânzii aferente creditului, precum și perioadele, procedurile și condițiile în care variază rata dobânzii aferente creditului și, în cazul în care se aplică rate diferite ale dobânzii aferente creditului în circumstanțe diferite, informațiile sus-menționate privind toate nivelurile aplicabile;

Articolul 3 din Directiva 93/13/CEE a Consiliului din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii (JO 1993, L 95, p. 29, Ediție specială, 15/vol. 2, p. 273), denumită în continuare „Directiva 93/13/CEE”):

(1) O clauză contractuală care nu s-a negociat individual se consideră ca fiind abuzivă în cazul în care, în contradicție cu cerința de bună-credință,

provoacă un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților care decurg din contract, în detrimentul consumatorului.

(2) Se consideră întotdeauna că o clauză nu s-a negociat individual atunci când a fost redactată în prealabil, iar, din acest motiv, consumatorul nu a avut posibilitatea de a influența conținutul clauzei, în special în cazul unui contract de adeziune.

Faptul că anumite aspecte ale unei clauze sau o anumită clauză au fost negociate individual nu exclude aplicarea prezentului articol pentru restul contractului, în cazul în care o evaluare globală a acestuia indică faptul că este, cu toate acestea, un contract de adeziune.

În cazul în care orice vânzător sau furnizor (a se citi „în cazul în care profesionistul”) pretinde că s-a negociat individual o clauză standard, acestuia îi revine sarcina probei.

Articolul 4 alineatul (1) din Directiva 93/13/CEE: Fără să aducă atingere articolului 7, caracterul abuziv al unei clauze contractuale se apreciază luând în considerare natura bunurilor sau a serviciilor pentru care s-a încheiat contractul și raportându-se, în momentul încheierii contractului, la toate circumstanțele care însoțesc încheierea contractului și la toate clauzele contractului sau ale unui alt contract de care acesta depinde.

Articolul 5 din Directiva 93/13/CEE: În cazul contractelor în care toate clauzele sau o parte a acestora sunt prezentate consumatorului în scris, acestea trebuie întotdeauna redactate într-un limbaj clar și inteligibil. În cazul în care există îndoieli cu privire la sensul unei clauze, prevalează interpretarea cea mai favorabilă pentru consumator. Această normă de interpretare nu se aplică în cadrul procedurilor prevăzute la articolul 7 alineatul (2).

III. Îndoieli de natură juridică ale instanței naționale și relevanța acestora pentru soluționarea problemei de drept

A. Relevanța deciziei Curții de Justiție a Uniunii Europene pentru procedura principală

- 12 Prin decizia din 28 octombrie 2022, Sąd Rejonowy dla Krakowa–Podgórze w Krakowie (Tribunalul Districtual Cracovia-Podgórze din Cracovia, Polonia) a adresat Curții de Justiție a Uniunii Europene două întrebări preliminare (în cauza C-678/22), dintre care prima privea întrebarea care face obiectul prezentei cauze. Cu toate acestea, prin decizia din 5 decembrie 2023, cauza a fost radiată în temeiul articolului 100 din Regulamentul de procedură al Curții, pentru motivul că, prin decizia din 20 noiembrie 2023, Sąd Rejonowy dla Krakowa– Podgórze (Tribunalul Districtual Cracovia-Podgórze din Cracovia, Polonia) a informat cu privire la închiderea procedurii principale.

- 13 Fondul întrebării adresate Curții constă în a înțelege care este întinderea valorii creditului acordat de creditor care poate fi acoperită de dobânzile calculate în contract. În împrejurările prezentei cauze, creditul acordat pârâtului era compus din două elemente fundamentale: creditul în sens strict (27 155,04 PLN) și costurile de credit aferente acordării acestuia (comisioane, prime de asigurare etc.): 11 631,31 PLN). În total, suma se ridică la 38 786,35 PLN, din care au fost calculate dobânzile totale care, după capitalizare pe întreaga durată a contractului, trebuiau să se ridice la 10 783,99 PLN.
- 14 Dacă se prezumă, contrar celor susținute de reclamant în temeiul contractului, că interesanții nu ar putea fi calculați pentru credit decât în sens strict are un impact semnificativ asupra luării în considerare a argumentelor sale în cadrul procedurii: reclamantul solicită o sumă care include și dobânzile aferente costurilor de credit aferente acordării sale, în timp ce dobânzile prevăzute în contract nu puteau fi calculate decât pentru suma de 27 155,04 PLN.

B. Îndoieli cu privire la interpretarea dispozițiilor pe care se întemeiază cererea de decizie preliminară

- 15 Având în vedere circumstanțele descrise mai sus, există îndoieli cu privire la interpretarea conținutului articolul 3 litera (j) din Directiva 2008/48/CE, din care reiese că rata dobânzii aferente creditului este o rată a dobânzii exprimată ca procent fix sau variabil aplicat anual la valoarea creditului utilizat. O normă identică a fost introdusă în ordinea juridică poloneză în dispozițiile Legii privind creditul de consum: la articolul 5, legiuitorul a inclus rata dobânzii aferente creditului ca rată a dobânzii exprimată ca rată fixă sau variabilă aplicată anual la suma plătită în temeiul contractului de credit.
- 16 Îndoielile instanței de trimitere, inclusiv în contextul divergențelor care apar în jurisprudența poloneză, privesc aspectul dacă, având în vedere obiectivele urmărite de Directiva 2008/48, practica constând în inserarea în contractele de credit de consum a unor clauze care prevăd obligația consumatorului de a plăti dobânzi calculate nu numai la valoarea creditului efectiv plătit consumatorului, ci și la costurile creditului, fără dobândă, care sunt plătite de profesionist (creditor), este inacceptabilă.
- 17 De mai mulți ani, există o controversă în jurisprudența poloneză cu privire la posibilitatea de a calcula dobânzile la partea din capital care acoperă costurile creditului. Au fost pronunțate numeroase hotărâri în favoarea unei astfel de operațiuni [de exemplu, hotărârea Sąd Okręgowy w Poznaniu (Tribunalul Regional din Poznań, Polonia) din 27 mai 2022, XIV C 210/22, LEX nr. 3440970; hotărârea Sąd Rejonowy dla m.st. a (Tribunalul Districtual din Varșovia, Polonia) din 27 iunie 2022, I C 284/22, LEX nr. 3501043; hotărârea Sąd Okręgowy w Gliwicach (Tribunalul Regional din Gliwice, Polonia) din 25 noiembrie 2022, I C 257/22, LEX nr. 3550333; hotărârea Sąd Rejonowy dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie (Tribunalul Districtual Varșovia-Mokotowa din Varșovia, Polonia) din 27 decembrie 2022, II C 3085/22, LEX nr. 3505069; hotărârea Sąd Rejonowy w

Ciechanowie (Tribunalul Districtual din Ciechanów, Polonia) din 25 ianuarie 2023, I C 185/22, LEX nr. 3504213; hotărârea Sąd Okręgowy w Warszawie (Tribunalul Regional din Varșovia, Polonia) din 31 martie 2023, V Ca 3217/22, LEX nr. 3553822]; cu toate acestea, mai multe hotărâri au repus în discuție acest mod de calcul [de exemplu hotărârea Sąd Rejonowy w Bartoszycach (Tribunalul Districtual din Bartoszyce, Polonia) din 4 noiembrie 2021, I C 983/20, LEX nr. 3280686; hotărârea Sąd Okręgowy w Toruniu (Tribunalul Regional din Toruń, Polonia) din 25 mai 2022, VIII Ca 169/22, LEX nr. 3369969; hotărârea Sąd Rejonowy w Słupcy (Tribunalul Districtual din Słupca, Polonia) din 27 iunie 2022, I C 146/22, LEX nr. 3561755; hotărârea Sąd Rejonowy w Gdyni (Tribunalul Districtual din Gdynia, Polonia) din 6 iulie 2022, II C 64/2022, LEX nr. 3580501; hotărârea Sąd Okręgowy w Sieradzu (Tribunalul Regional din Sieradz, Polonia) din 11 ianuarie 2023, I Ca 478/22, LEX nr. 3550701; hotărârea Sąd Okręgowy w Kielcach (Tribunalul Regional din Kielce, Polonia) din 1 februarie 2023, II Ca 1858/22, LEX nr. 3511122; hotărârea Sąd Okręgowy w Sieradzu (Tribunalul Regional din Sieradz, Polonia) din 3 februarie 2023, I Ca 601/22, LEX nr. 3550176]. Sąd Najwyższy (Curtea Supremă, Polonia), în una dintre hotărârile sale prin care a refuzat să examineze un recurs, a admis în mod indirect posibilitatea de a calcula dobânzile aferente părții din credit destinate să acopere comisionul (a se vedea decizia din 15 iunie 2023, I CSK 4175/22, LEX nr. 3569756; jurisprudența citată după T. Czech Kredyt konsumencki. Komentarz, ediția a 3-a, Varșovia, 2023).

- 18 Referindu-se la modul de redactare a articolul 10 alineatul (2) litera (f) din Directiva 2008/48 coroborat cu articolul 3 litera (j) din aceasta și la principiul libertății contractuale, care este un principiu general de drept civil, aceste dispoziții nu împiedică în mod expres definirea relației contractuale astfel încât dobânzile să se aplice și costurilor creditului, fără dobândă, care sunt plătite de împrumutat la momentul rambursării creditului și care sunt plătite de creditor la momentul acordării creditului. În cazul în care împrumutatul (consumatorul) acceptă o astfel de soluție, chiar și tacită, la încheierea unui contract redactat de creditor (profesionist) și dacă modul de redactare a dispozițiilor Directivei 2008/48 și ale Legii privind creditul de consum nu o interzice în mod expres, trebuie să se considere că o astfel de clauză contractuală nu este interzisă de lege.
- 19 În această privință, doctrina s-a exprimat în sensul că dispozițiile Legii privind creditul de consum nu justifică adoptarea a diferite principii de calcul al dobânzilor la credit, în special în funcție de scopul afectării creditului (J. Gil, M. Szlaszyński, „Problematyka odsetek od kredytowanych kosztów bankowego kredytu konsumenckiego” [Problematika dobânzii la costurile bancare ale creditului de consum. *Monitor Prawa Bankowego* [Observatorul de drept bancar], 2022, nr. 6, p. 59-74, LEX).
- 20 Cu toate acestea, o interpretare teleologică a dispoziției poate conduce la o concluzie diferită. Astfel, principiul echității pare să susțină opinia potrivit căreia dobânzile de capitalul sunt destinate să compenseze creditorul numai pentru punerea la dispoziție a capitalului creditului către împrumutat, iar nu pentru

costurile creditului, fără dobândă, în special costurile comisionului care, prin natura lor, constituie o remunerație suplimentară pentru creditor pentru acordarea creditului. Rezultă că această interpretare poate fi susținută și de Hotărârea pronunțată de Curte în cauza C-377/14, punctele 81-91 (ECLI:EU:C:2016:283).

- 21 Urmând această interpretare, ar trebui să se concluzioneze, așadar, că dobânzile la capital urmăresc numai să compenseze creditorul pentru că a pus capitalul la dispoziția împrumutatului, iar nu pentru costurile creditului, fără dobândă, în special pentru comision care, prin natura sa, constituie o remunerație suplimentară pentru creditor pentru acordarea creditului, sau primele de asigurare plătite unui terț.
- 22 Pentru motivele prezentate mai sus, Sąd Okręgowy a adresat Curții întrebarea preliminară.

[omissis]

DOCUMENT DELIBERU